

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O GRADU ORAŠJE**

Sarajevo, novembar 2021. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Kako se radi o Zakonu koji nije složen i obiman predlažemo da se isti u skladu s članom 172. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 69/07, 2/08 i 26/20) i članom 164. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/03, 21/09 i 24/20), razmatra po **skraćenom postupku**.

ZAKON O GRADU ORAŠJE

Član 1. (Predmet Zakona)

U skladu s uvjetima iz člana 5. stav 2. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09) ovim zakonom uspostavlja se Grad Orašje, određuje njegov teritorij, propisuje svojstvo, organi, način izbora gradskog vijeća i gradonačelnika, uređuje donošenje privremene statutarne odluke, donošenje statuta, raspisivanje izbora i druga pitanja od značaja za primjenu ovog zakona.

Član 2. (Teritorij)

Teritorij Grada Orašje čine sva naseljena mjesta, koja su se prema evidenciji Federalnog zavoda za statistiku nalazila u okviru Općine Orašje na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Član 3. (Svojstvo)

Grad Orašje je jedinica lokalne samouprave i ima svojstvo pravne osobe.

Član 4. (Samoupravni organi)

- (1) Samoupravni organi Grada Orašje su Gradsko vijeće i gradonačelnik.
- (2) Samoupravni organi Grada Orašje poslove iz svoje nadležnosti vrše u skladu s ustavom, zakonom i Statutom Grada.
- (3) Mandat vijećnika Gradskog vijeća i gradonačelnika je četiri godine.

Član 5. (Gradsko vijeće)

- (1) Organ odlučivanja Grada Orašje je Gradsko vijeće.
- (2) Broj članova Gradskog vijeća određuje se Statutom Grada u skladu sa zakonom.
- (3) Gradsko vijeće Grada Orašje bira se demokratskim putem na neposrednim i tajnim izborima na području cijelog grada.

Član 6.
(Gradonačelnik)

- (1) Izvršni organ Grada Orašje je gradonačelnik.
- (2) Gradonačelnik Grada Orašje bira se u skladu sa Zakonom o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika općina u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/08).

Član 7.
(Statut)

- (1) Grad Orašje ima Statut.
- (2) Statutom Grada Orašje propisuje se i uređuje samoupravni djelokrug Grada, njegova obilježja, sjedište, javna priznanja, organizacija, ovlaštenja i način rada njegovih organa, međusobni odnosi Gradskog vijeća i gradonačelnika, oblici neposrednog odlučivanja građana, saradnja s drugim jedinicama lokalne samouprave i druga pitanja od značaja za Grad.
- (3) Statut Grada Orašje mora biti u skladu s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavom Posavskog kantona i federalnim i kantonalnim zakonodavstvom.
- (4) Statut Grada Orašje priprema i usvaja Gradsko vijeće dvotrećinskom većinom vijećnika Gradskog vijeća.

Član 8.
(Pravno sljedništvo)

- (1) Grad Orašje je pravni sljednik Općine Orašje i ima zakonom određene nadležnosti Grada i preuzima nadležnosti, prava, obaveze i imovinu općine čiji je pravni sljednik.
- (2) Vijećnici Općinskog vijeća Orašje i načelnik Općine Orašje, izabrani na Općinskim izborima održanim 15. novembra 2020. godine, stupanjem na snagu ovog zakona, nastavljaju s radom kao vijećnici Gradskog vijeća i gradonačelnik Grada Orašje.
- (3) Općinski organi uprave i upravne organizacije, stručne i druge službe i drugi općinski organi, stupanjem na snagu ovog zakona nastavljaju s radom kao organi i službe Grada Orašje.
- (4) Javna preduzeća i javne ustanove, čiji je osnivač Općina, nastavljaju s radom kao javna preduzeća i ustanove Grada Orašje.

Član 9.
(Privremena statutarna odluka)

Vijećnici izabrani na Općinskim izborima za Općinu Orašje održanim 2020. godine donijet će Privremenu statutarnu odluku Grada Orašje u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, koja će važiti do donošenja Statuta Grada.

Član 10.
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

O B R A Z L O Ž E N J E ZAKONA O GRADU ORAŠJE

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona je sadržan u odredbi člana IV. A. 5. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine gdje je propisano da Parlament Federacije Bosne i Hercegovine donosi zakone o obavljanju dužnosti u federalnoj vlasti i u odredbi člana 5. stav 2. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09) gdje je propisano da se grad, osim Ustavom, uspostavlja federalnim zakonom, na osnovu sporazuma o udruživanju dviju ili više općina odnosno odluke Općinskog vijeća općine koja ispunjava propisane kriterije iz stava 1. ovog člana, a koja ima najmanje 30.000 stanovnika, odnosno u čijem gradskom centru kao zaokruženom urbanom području živi najmanje 10.000 stanovnika. Također, stavom 3. istog člana je propisano da grad u smislu ovog zakona predstavlja sjedište kantona i u slučaju neispunjavanja uvjeta iz stava 2. ovog zakona. Budući da je Općinsko vijeće Općine Orašje usvojilo Odluku o proglašenju Grada Orašje broj 01-02-314/21 od 18.03.2021. godine, to su bili ispunjeni svi uvjeti za izradu ovog zakona.

Napominjemo da je članom VI A.1. (1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine koji je dodan Amandmanom XVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 13/97) utvrđeno:

„VII GRADSKJE VLASTI

Član 1.

Za područje dviju ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana formira se grad kao jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa federalnim zakonom.“

Iz navedenog člana Ustava Federacije Bosne i Hercegovine vidljivo je da je Ustav izrazom „formira se“ propisao obavezu formiranja grada za područja dvije ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana i predstavlja imperativnu normu, s tim da je ustavotvorac dalje propisao da se grad formira u skladu s federalnim zakonom.

Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 49/06 i 51/09), propisano je u članu 5. sljedeće:

„Član 5.

Grad je jedinica lokalne samouprave koja predstavlja urbanu, infrastrukturnu cjelinu povezanu svakodnevnim potrebama stanovništva.

Grad se, osim ustavom, uspostavlja federalnim zakonom na osnovu sporazuma o udruživanju dviju ili više općina, odnosno odluke Općinskog vijeća općine koja ispunjava propisane kriterije iz stava 1. ovog člana, a koja ima najmanje 30.000

stanovnika, odnosno u čijem gradskom centru kao zaokruženom urbanom području živi najmanje 10.000 stanovnika.

Grad u smislu ovog zakona predstavlja sjedište kantona i u slučaju neispunjavanja uslova iz stava 2. ovog člana.

Izuzetno od uslova iz st. 1. i 2. ovog člana, gradom se može proglasiti općina od posebnog historijskog i kulturnog značaja.“

Iz navedenih odredaba Ustava i Zakona slijedi zaključak da Ustav propisuje imperativnu normu za formiranje grada u određenim situacijama, ali ne zabranjuje formiranje grada u bilo kojoj situaciji, nego je to ostavljeno zakonodavcu da uredi federalnim zakonom.

Zakonodavac je, polazeći od tog ustavnog ovlaštenja Zakonom o principima lokalne samouprave predvidio mogućnost formiranja grada i na području jedne općine, na osnovu odluke općinskog vijeća uz ispunjavanje određenih uvjeta (da je općina urbana infrastrukturna cjelina povezana svakodnevnim potrebama građana) i da ima najmanje 30.000 stanovnika od čega u gradskom centru živi 10.000 stanovnika.

Osim toga, utvrđeno je da se gradom može proglasiti općina koja je sjedište kantona, u ovom slučaju Općina Orašje je sjedište Posavskog kantona, te se time ispunjavaju uvjeti iz člana 5. stav 3. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, da se Općina Orašje proglasi gradom.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Općina Orašje je sjedište Posavskog kantona nalazi se na sjeveroistoku Bosne i Hercegovine i obuhvata prostor od 125 km². Općinu čini 13 (trinaest) naseljenih mjesta od čega je jedno gradsko, a ostala ruralna. Prema Daytonskom mirovnom sporazumu Općina Orašje dio je Federacije Bosne i Hercegovine, a sa općinama Odžak i Domaljevac-Šamac, te s manjim dijelom općine Brod (Bosanski Brod) čini Posavski kanton.

Na području Općine Orašje lociran je jedan od glavnih graničnih prijelaza Bosne i Hercegovine s Republikom Hrvatskom i Evropom što je jedna od značajnijih komparativnih prednosti ovog područja. Ovakav položaj Općine Orašje osigurava dobru komunikacijsku povezanost kako sa svim dijelovima Bosne i Hercegovine (na jednoj od glavnih magistralnih cesta u BiH: Orašje-Tuzla-Sarajevo-Ploče) tako i sa susjednim državama (Hrvatska, Srbija) jer je udaljena samo 12 km od autoceste Zagreb-Beograd.

Prvi pisani spomenik koji govori o području općine Orašje datira iz 12. vijeku. Nalazi se u povelji ugarskog kralja Bele IV, kojom Bela, bosanskom biskupu daruje neke posjede u sjevernoj Bosni, u Posavini, pod nazivom „Terra Tolys“. U povelji se spominje i rijeka Tolisa i naselje i kraj pod imenom Tolisa.

Prvi poštanski ured u Orašju otvoren je 1884. godine, a prva telefonska centrala instalirana je 1913. godine. Do 1917. godine je Pošta u Orašju bila među 17 općina koje su imale samo jednu govornicu.

Da je poljoprivreda bila najvažnija grana u ovome kraju govori i podatak da je ovdje 1904. godine osnovana prva zemljoradnička zadruga u Bosni i Hercegovini pod nazivom Seljačka zadruga sa ograničenim jamstvom. Općina Orašje se također može pohvaliti da je prva pučka osnovna škola u Bosni i Hercegovini također osnovana na njenom području.

III - OBRAZLOŽENJE PRAVNIH RJEŠENJA

Odredbom člana 1. propisan je predmet Zakona.

Odredbom člana 2. propisano je da se Grad Orašje sastoji od naseljenih mjesta koja su se prema evidenciji Federalnog zavoda za statistiku nalazila u okviru Općine Orašje na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Odredbama čl. 3., 4. i 5. propisano je da je grad Orašje jedinica lokalne samouprave i ima svojstvo pravne osobe, da su samoupravni organi Grada Orašje gradsko vijeće i gradonačelnik i propisan njihov izbor i druga pitanja.

Odredbom člana 6. propisano je da Grad ima Statut te ostala pitanja koja se rješavaju statutom.

Odredbom člana 7. propisano je da je Grad Orašje pravni sljednik Općine Orašje.

Odredbama čl. 8. se reguliše pravno sljedništvo Grada Orašje u odnosu na Općinu Orašje. Ova odredba je neophodna kako bi se osigurao kontinuitet izvršavanja nadležnosti vijeća, načelnika i organa uprave.

Odredbom člana 9. propisano je da će općinski vijećnici Općine Orašje izabrani na Općinskim izborima za Općinu Orašje održanim 2020. godine donijeti Privremenu statutarnu odluku Grada Orašje u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, koja će važiti do donošenja Statuta Grada.

IV. – USKLAĐENOST S PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

U pogledu obaveze usklađivanja predmetnog zakona s pravnom stečevinom Evropske unije, ističemo da je izvršena analiza primarnih i sekundarnih izvora Evropske unije, te je utvrđeno da ne postoje mjerodavne odredbe s kojima bi se vršilo usklađivanje.

V. - SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati sredstva iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine.

